

Kumpass

Ein heilt serligur táttur í út-lendingamálinum er tann ovur-honds aktuelli spurningurin um flóttafólk. Sum frá er liðið, eru tey flestu okkara vordin var við, hvussu ómetaliga fløktur og eyður, hesin spurningurin er. Vit fara tí at gera okkum stóran ómak við at fyrireika okkum til hetta málið. Men tað má kortini standa greitt, at vit sum partur av heimssamfelagnum hava eina moralska skyldu til at at hjálpa munandi meira, enn vit gera. Tað kunnu vit í prinsippinum gera við at stuðla figgjarlaga, at taka ímóti flóttafólkum ella við einum einum luti av báðum. Tað stóra sjálvboðna arbeiðið og innsavningar hjá hjálparfelagsskapum vísa eisini, at viljin at hjálpa neyðstøddum úti í heimi er stór millum føroyingar.

Yvirhøvur at integrera útlendingar, er ein stór og avbjóðandi ábyrgd fyri øll samfeløg. Tað er tí alneyðugt, at vit skipa og tillaga okkara tænastrur so skynsam, sum gjørligt, og eftir føroyskum viðurskiftum. Eg fari í hesum sambandi at loyva mær at koma við einum hjartasuffi: Hvar er vinnan í hesum sambandi? Hóast vit hoyra Føroya Arbeiðsgevarafelag gera nógv burtúr, at tað skal vera lættari hjá føroyskum fyrirkum at fáa útlendska arbeiðsmegi, tykist tað ongan áhuga at vísa spurninginum um, hvussu vit skulu integrera hesa arbeiðsmegina í samfelagið.

Landsstýrið er farið undir at yvirtaka útlendingaøkið. Tá uppskot til yvirtøkuleist av útlendingaøkinum verður lagt fyri lögtingið, fer tað eisini at fevna um, hvussu ein flóttafólkatilbúgving kann skipast í Føroyum.

Avbjóðingarnar gerast so nógv lættari, so títt og knapt tú kennir teg at vera á kósini. Nú kumpass-nálin er um at finna sína legu, veksur gleðin við at kenna ábygd-irnar av at loysa tey átrokandi málini.

Eitt spennandi politiskt ár stendur fyri framman. Eitt ár, har vit – so mong, sum yvirhøvur tilber - fara at leggja lunnar undir stórar semfelagsligar broytingar í langtíðarsemju hvør við annan.

Við ynski um eitt gott og fram-søkið 2016.

Hví leggja eftir mær sum persóni, Eiríkur?

Uppskotið til makrelkunngerð fyri 2016 byggir á somu uppfatan og sama heimildargrundarlag sum fyrisitingin hjá Jacob Vestergaard gjørdi. Landsstýrismaðurin ætlar at bíða við at halda lógina, inntil vit hava fingið eina nýggja lóg

Páll á Reynatúgvu

løgtingsformaður

Burturstaddur í arbeiðsørindum, fái eg at vita at míni lønarviður-skifti eru for-siðusøga í Sosial-inum. Álopið er persónligt og leggur beint eftir mær. Hetta hóast eg hvørki atkvøddi fyri lønarbroytingunum í 1999, ella í 2014, tá fráfarna samgonga broytti hesi lønarviður-skifti.

Hetta hevði Eiríkur vítað, um hann kannaði málið, ella spurdi meg. Tí tað er ikki rætt at »Páll á Reynatúgvu hevur tryggjað sær 46.500 kr. í pensjón».

Tað er væl skilligt, at lønarviður-skiftini hjá løgtingsformanninum verða viðgjørð, og í samrøðu við annan blaðmann vísi eg í sama blaði á, hvussu óheppið tað var, tá fráfarna samgonga broytti viðurskiftini hjá Landsstýrisfólki

uttan samstundis at viðgera viðurskiftini hjá løgtingsfólkum.

Í løgtingsformansskapinum reisti eg tað óhepna í hesum máli farna valskeið, tó uttan at fáa undirtøku fyri tí. Hettar hevði Eiríkur Lindenskov fingið at vita, um hann hevði sett seg í samband við meg, ella um hann legði í at lýsa málið, sum tað er. Men Eiríkur Lindenskov sjálvur hevur hvørki ringt ella skrivað til mín um málið.

Forsøgan til íkomnu støðuna

Undanfarna landsstýri valdi at broyta landsstýrismannalønirnar og eftirlønirnar. Stutt sagt gera lønina betri, og eftirlønina verri fyri lögmann og landsstýrisfólk, sum eru sett eftir valið 1. september 2015. Í lógini um lønarviðurskifti løgtingsmanna er ásett, at løgtingsformaðurin hevur somu løn sum lögmaður. Tí viðfórði hækkingin í lønini hjá lögmanni, at lønin hjá løgtingsformanninum eisini hækkaði eftir valið.

Eftirlønarviðurskiftini hjá lögtingsformanninum eru kortini óbroytt, tí at lønar og eftirlønarviðurskiftini hjá løgtingsmonnum ikki vóru broyttar samstundis sum lønir og eftirlønir landsstýrisins.

Við øðrum orðum, uttan mun til hvør endaði sum løgtingsformaður eftir valið, hevði viðkomandi komið í júst somu støðu sum undirritaði. Fingið løn sum lögmaður og pensjónsrættindi sambært lóg um løgtingsmenn.

19 aðrir tinglimir hava atkvøtt hasa lógina ígjøgnum, og neyvan hava teir gjørt tað, tí at teir spáddu at eg skuldi koma í sessin sum løgtingsformaður.

Eitt samt Løgting valdi meg í starvið sum løgtingsformaður, eitt starv, ið gevur mær stórar og spennandi avbjóðingar, og eitt starv, sum eg ikki kundi siga nei til, uttan mun til hvørji lønar- og eftirlønarviðurskifti eru galdandi í starvinum. Í hesum starvi er ein av mínum størstu uppgávum, at uppbyggja tignina og virðingina

fyrí Føroya Løgtingi, tí kann eitt tilíkt álop á løgtingsformannin ikki standa ósvarað.

Politikarar skulu ikki áseta síni egnu lønar- og eftirlønarviðurskifti

Pínligasta málið yvirhøvur at viðgera á Tingi er lønar- og eftirlønarviðurskifti hjá løgtings- og landsstýrisfólkum, og havi eg altíð hildið, at hendan uppgávan skuldi ligið hjá øðrum at gera av.

Nú uppgávan at rudda upp í skipanini onkursvegna er lend í mínum føvningi, fari eg sjálvandi at taka ábyrgdina á meg at fáa greitt viðurskiftini. Men nú, sum áður, verður tað ikki eg, sum komi við einum tilmæli um tað. Tí at áseta míni egnu lønar- og eftirlønarviðurskifti sum løgtingsmaður havi eg ongantíð gjørt, og tað fari eg heldur ikki.

Kári og havnin í Havn

Heðin Mortensen

borgarstjóri

Herfyri var Kári Mikkelsen »neutralur« viðmerkjari í sjónvarps-sendingini »Heðin og Havnin« hjá Jan Lamhauge um og ímóti mær sum borgarstjóra. Hvussu neutralur Kári Mikkelsen er, sæst best, nú hann í Sosialinum 13. januar kemur við einum longum, persónligum álopi á meg.

Atfinningarnar snúgva seg í høvudsheitinum um Tórshavnar havn, har hann avdúkar eina totalt vantandi fatan av, hvørjum stórum partur av havnarfólki livir av. Eisini er hann komin alt ov seint inn í viðgerðina av hesum máli,

tí sokallaðu »bíligeri« loysnirnar, hann grevur fram, eru langtíðan afturvístar sum ónýtiligar og ov kostnaðarmiklar.

Høvudsargumentið móti havnarútbyggingini er nú reduserað til, hvussu nógv av Nólsoynni sæst úr Sandágerði. Sandágerð er serstakt umhvørvi, eingin ivi er um tað. Her spæla børnini, her eru summarsólstøður – og her fara vit í grind. Men útbyggingin broytir einki av hesum. Møguliga broyttist útsýnið til Nólsoynna nakað, men Nólsoyggin sæst betur í fullari longd úr so mongum øðrum støðum í Havnini.

Hevði hesin hugsunarháttur verið gamal í Føroyum, so var Skansin aldri bygdur, tí hann møguliga tók útsýni frá onkrum. Og so var onki bygt í Tórshavnar havn yvirhøvur, hvørki Bacalao

ella Skipasmiðjan, fyri ikki at dálka »mest teknaða útsýni í landinum«.

Ein niðurstøða hjá Kára er, at eg renni ørindi fyri »kapital-áhugamálini«. Møguliga so, men eg havi eisini áhugamál í, at 700 familjur í Havn framhaldandi fáa sína dagligu høvudsinntøku av økinum hjá Tórshavnar havn. Tørvurin á arbeiðsplássum økist, men samstundis er menningin við at steðga upp, tí vit ikki eru sloppin at byggja út.

Og eg veit ikki, hvat hesi túsundtals fólk halda um argumentini hjá Kára, men tey liva altso av hesum, ið Kári kallar »fjöll av marglittum og ósjarmerandi bingjum« frá Eimskip, FaroShip, Smyril Line og øðrum.

Eg veit ikki, um tað hjálpir Kára nakað, men eftir útbyggingina av

havnini verða hesar bingjurnar fluttar longur burtur frá býnum, so kanska hann sleppur undan at síggja búmerkini hjá »kapital-áhugamálunum«.

Tíbetur hava verkafeløgini, sum umboða hesi mongu, sum liva av Tórshavnar havn beinleiðis ella óbeinleiðis, valt at standa saman við býráðnum um eina sterka og framtíðartryggjaða havn í høvudsstaðnum. Og hóast kreftirnar eru sterkar at toga alt úr Havnini, so fáa vit nú tryggjað og økt um arbeiðsplássini til felags gagn.

Annars skal Kári hava tøkkl fyri rós um eina vælstýrda Havn.